

Warszawa, 30 lipca 2021 r.
KL/300/217/AZ/2021

Pan
Marek Niedużak
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii

Szanowny Panie Ministrze,

mając na względzie zarówno istotną rolę dla gospodarki, którą pełnią mechanizmy przeciwdziałające zatorom płatniczym, jak również konieczność rewizji właściwych regulacji pod kątem ich efektywności, precyzji i spójności z realiami rynkowymi, Konfederacja Lewiatan przedstawia w załączeniu *Stanowisko Konfederacji Lewiatan dotyczące zidentyfikowanych problemów na gruncie regulacji przeciwdziałających zatorom płatniczym oraz dotyczące rekomendacji zmian tych przepisów.*

Z poważaniem,

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załącznik:

Stanowisko Konfederacji Lewiatan dotyczące zidentyfikowanych problemów na gruncie regulacji przeciwdziałających zatorom płatniczym oraz dotyczące rekomendacji zmian tych przepisów.

Stanowisko Konfederacji Lewiatan dotyczące zidentyfikowanych problemów na gruncie regulacji przeciwdziałających zatorom płatniczym oraz dotyczące rekomendacji zmian tych przepisów.

Skróty: Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych – **ustawa antyzatorowa**

I. Identyfikacja podmiotów

Problem: Brak możliwości lub trudności w identyfikacji podmiotów, które powinny zostać wykluczone ze sprawozdawczości oraz podmiotów, które spełniają szczególne kryteria tj. podmiot publiczny niebędący oraz będący podmiotem leczniczym, a także status mikroprzedsiębiorcy, małego przedsiębiorcy, średniego przedsiębiorcy. Problem ten dodatkowo wzmacnia art. 4b ustawy antyzatorowej.

Rozwiązanie:

- Stworzenie przez administrację właściwych list lub bazy danych wskazanych podmiotów, z którymi regulacja wiąże skutki prawne.

II. Definicja nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych

Problem: Określenie pojęcia nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych w oparciu o sztywny próg 2 milionów złotych świadczeń niespełnionych lub spełnionych po terminie, (co według ustawy antyzatorowej oznacza to spóźnienie nawet o jeden dzień) dla dużego przedsiębiorcy jest pułapem zbyt niskim i może powstać np. w wyniku wstrzymania płatności w sytuacji realizacji uprawnień wynikających z reklamacji, potrącenia w przypadku wzajemnych roszczeń czy też sytuacji czysto technicznych, jak np. awaria w banku uniemożliwiająca dokonanie płatności. Spóźnienie do 7 dni wynika często z samego procesu akceptacji faktur, procesów organizacji płatności w dużych jednostkach i samo w sobie nie powoduje zatorów płatniczych. UOKiK powinien skupiać się na podmiotach tworzących największe zatory płatnicze, które mogą mieć większe znaczenie dla płynności finansowej w gospodarce. UOKiK podkreśla, iż postępowania w sprawie zatorów płatniczych są pracochłonne, zatem tym bardziej takie ukierunkowanie pracy organu wydaje się najbardziej efektywne¹.

Rozwiązanie:

- Zmiana limitu wartości opóźnionych świadczeń niestanowiących nadmiernego opóźniania się bądź przez kwotowe zwiększenie limitu bądź przez uzależnienie go od skali obrotów lub wartości

¹ Pierwsze decyzje prezesa UOKiK w sprawie zatorów płatniczych, UOKiK, dostęp 14.07 br.:

https://www.uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news_id=17230

Kolejne decyzje w sprawach zatorów płatniczych, UOKiK, dostęp 14.07 br.:

https://www.uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news_id=17465

opłaconych świadczeń w danym roku przez przedsiębiorcę podejrzanego o nadmierne opóźnianie się w stosunku do wszystkich zobowiązań tego przedsiębiorcy.

- Uwzględnianie w limicie wyłącznie świadczeń w przypadku, których opóźnienie (spełnienia świadczenia po terminie) przekraczało 7 dni. Nieuwzględnianie spóźnienia do 7 dni w sprawozdaniu.

III. Zakres wymaganych danych przez UOKiK w przypadku postępowań

Problem: W przypadku wszczęcia postępowań przez UOKiK zakres wymaganych danych jest bardzo obszerny i wymaga dużego nakładu pracy, zwłaszcza, że część danych nie jest dostępna wprost z jednego raportu w systemie; przygotowanie dokumentacji źródłowej oraz pozostałych informacji będzie również bardzo czasochłonne.

Rozwiązanie:

- Ograniczenie części wymaganych informacji m.in. danych posiadanych już przez UOKiK, danych niezwiązanych z prowadzonym postępowaniem oraz danych posiadanych przez inne organy administracji.

IV. Zakres pojęcia „transakcji handlowej”

Problem: Wątpliwości budzi definicja „*transakcji handlowych*”, które objęte są ustawą antygorową i mają być uwzględniane w składanym przez podmiot sprawozdaniu. Mając na uwadze cel ustawy antyzatorowej (zmniejszenie zatorów płatniczych, a w konsekwencji przeciwdziałanie ich negatywnym skutkom), uwzględnienie w sprawozdaniu wszystkich transakcji jest nadmierne i nie spełnia wskazanego w ustawie celu.

Rozwiązanie:

- Wyłączenie z zakresu transakcji handlowych niektórych kategorii, w szczególności:
 - transakcji płatnych gotówką oraz transakcji płatnych kartami płatniczymi, w przypadku których płatność następuje natychmiast - ich uwzględnienie w raportach nie spełnia celu ustawy;
 - transakcji wynikających z umów kompensacyjnych, w ramach, których przedsiębiorcy na podstawie zawartych porozumień są zobowiązani do wzajemnej realizacji określonych świadczeń, a do rozliczenia dochodzi poprzez kompensatę wierzytelności w określonym umową czasie - takie transakcje również nie spełniają celu ustawy, gdyż nie powodują ryzyka związanego z powstawaniem zatorów płatniczych;
 - transakcji wewnątrz grup kapitałowych - takie transakcje, w ramach grupy kapitałowej powinny zostać wykluczone ze stosowania w ramach ustawy antyzatorowej lub

przynajmniej powinny być oddzielnie prezentowane w sprawozdaniu; podmioty powiązane bardzo często korzystają z rozwiązań wspólnego zarządzania płynnością finansową, a warunki i terminy płatności w umowach są uzgadniane w sposób elastyczny;

- transakcji wynikających z umów dotyczących m.in. zakupu ubezpieczeń, czy zakupu pakietów medycznych dla pracowników - wątpliwe jest z perspektywy celu ustawy antyzatorowej czy tego typu umowy, na podstawie których nabywane są usługi na rzecz podmiotów trzecich, często refakturowane następnie na rzecz pracowników danego podmiotu powinny być objęte definicją i uwzględniane w przygotowywanych sprawozdaniach.
- transakcji wynikających z zakupu przez leasingodawcę przedmiotu leasingu wskazanego przez leasingobiorcę – w takich transakcjach przesłankami do wyłączenia są:
 - dokonywanie przez leasingodawcę zakupu przedmiotu zgodnego ze specyfikacją leasingobiorcy często na warunkach przez niego uzgodnionych z dostawcą;
 - dokonywanie zakupu w ramach trójstronnej relacji leasingobiorca-leasingodawca-dostawca, w której terminy zapłaty wynikają ze zdarzeń, które często są poza kontrolą leasingodawcy;
 - dokonywanie zapłaty w przeważającej części przypadków przed dostawą przedmiotu leasingu;
 - specyficzny charakter opóźnień zapłaty: mogą pojawiać się, jako skutek sporu, co do realizacji umowy sprzedaży np. wady przedmiotu sprzedaży, opóźnienie w dostawie przedmiotu sprzedaży, przedterminowe wystawienie faktury przez dostawcę i strukturyzowania trójstronnej relacji między dostawcą, leasingobiorcą a leasingodawcą.

V. Zakres sprawozdań i spójność wymogów z systemami finansowo–księgowymi

Problem: Wymagania składanych przez podmioty sprawozdań nie są w pełni spójne z powszechnie stosowanymi przez przedsiębiorców systemami finansowo–księgowymi. Przygotowanie odpowiedniego sprawozdania wiąże się z istotnym nakładem finansowym i nakładem pracy po stronie przedsiębiorców oraz udziałem pracy ręcznej w procesie jego przygotowywania. Powszechnie wykorzystywane systemy finansowo – księgowe przygotowane zostały zgodnie z wymogami przepisów podatkowo – księgowych a wymagania dla przygotowywanego sprawozdania, wskazane w opublikowanym przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii w listopadzie 2020 roku Praktycznym Poradniku nie są z nimi w pełni spójne. Przykładem może być wymóg przeliczania zobowiązań określonych w walucie obcej według kursu z dnia wymagalności płatności a nie według kursu w odniesienia do daty wystawienia faktury. W tym przypadku Ministerstwo, wskazując, jako wymagany dzień przeliczenia - dzień wymagalności danej płatności w walucie obcej - powołuje się na przepis art. 358 kodeksu cywilnego, jednak zgodnie z tym przepisem poprzez czynność prawną strony mogą ustalić inny termin przeliczenia, co nie zostało uwzględnione i może być sprzeczne z zawartą przez strony transakcji handlowej umową. W związku z niedoprecyzowanym zakresem sprawozdania niejasności budzi również sposób uwzględniania

w sporządzanych sprawozdaniach transakcji, m.in. w ramach których dochodzi do korekty faktury in minus, płatności zaliczkowych, płatności częściowych za fakturę, uwzględnienie rabatów, duplikatów faktur. Wątpliwości budzi również raportowanie w zakresie umów faktoringu i cesji wierzytelności.

Rozwiązanie:

- Rewizja spójności wymogów dotyczących sprawozdań z systemami finansowo–księgowymi oraz celami ustawy antyzatorowej oraz doprecyzowanie zakresu sprawozdań.
- Dla celów raportowania umożliwienie wskazania w raporcie wartości zobowiązania w walucie obcej zgodnie z praktykami księgowymi danego przedsiębiorcy tj. np. stosowanie kursu w odniesieniu do daty wystawienia faktury.

VI. Termin raportowania

Problem: Obecny termin raportowania rodzi problemy związane nie tylko w związku z przygotowaniem sprawozdania (krótki termin), lecz również w związku z dostępnością informacji niezbędnych do przygotowania sprawozdania.

Rozwiązanie:

- Przesunięcie terminu raportowania na koniec czerwca tj. kiedy dostępne są dane ze sprawozdań finansowych i deklaracji podatkowych.

VII. Długotrwałość prowadzonych postępowań

Problem: Prowadzone przez Prezesa UOKiK postępowania w sprawach zatorów płatniczych są długotrwałe. Zgodnie z art. 13r ustawy antyzatorowej postępowanie powinno być zakończone nie później niż w terminie 5 miesięcy od dnia jego wszczęcia. Przepis ten nie jest w praktyce stosowany. Dotychczas żadne z postępowań prowadzonych przez Prezesa UOKiK nie zostało zakończone w tym terminie. Co więcej – na 51 postępowań wszczętych w „pierwszej turze” (tj. w czerwcu 2020 r.) 5 postępowań zakończyło się w terminie przekraczającym 7 miesięcy, podczas gdy pozostałe 46 postępowań w dalszym ciągu nie zostało jeszcze zakończonych.

Rozwiązanie:

- Wprowadzenie zasady, iż postępowanie zostaje zakończone nie później niż w terminie 5 miesięcy od dnia jego wszczęcia wraz z enumeratywnie wskazanymi wyjątkami, w których postępowanie może być przedłużone maksymalnie o 2 miesiące.

VIII. System stosowania kar

Problem: Obecny system stosowania kar nie uwzględnia okoliczności ekonomicznych oraz innych przy wymiarze kary, które mogą mieć wpływ na m.in. kondycję finansową przedsiębiorcy-dłużnika (a co za tym idzie, pośrednio, wierzycieli).

Rozwiązanie:

- Poszerzenie katalogu okoliczności dotyczących obniżenia wysokości administracyjnej kary pieniężnej bądź odstąpienia od kary, w przypadku gdy nałożenie kary pogorszyłoby sytuację przedsiębiorcy do tego stopnia, iż stałby się niewypłacalny wobec wierzycieli lub gdy kara znacząco utrudniłaby wypłacalność.
- Poszerzenie katalogu okoliczności dotyczących obniżenia wysokości administracyjnej kary pieniężnej bądź odstąpienia od kary w sytuacji przedsiębiorców będących w znacznej mierze ofiarami zatorów, którzy jednak nie spełniają obecnych wyśrubowanych kryteriów obligatoryjnego odstąpienia od wymierzenia kary.

IX. Odsetki ustawowe za opóźnienie od transakcji handlowych, a postępowania upadłościowe i restrukturyzacyjne

Problem: Istnieją rozbieżności w zakresie tego, w jakim momencie naliczanie odsetek ustawowych za opóźnienie od transakcji handlowych podlega wyłączeniu na podstawie art. 3 pkt. 1 ustawy antyzatorowej. Istnieją obecnie dwa przeciwstawne stanowiska. Pierwsze z nich mówi, że odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych nie podlegają naliczaniu już od złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Drugie stanowisko w tej kwestii mówi, że odsetki ustawowe za opóźnienie od transakcji handlowych przestają być naliczane po ogłoszeniu upadłości przez sąd. Pojawiają się też niekiedy tak skrajne opinie, że wraz z otwarciem postępowania upadłościowego lub restrukturyzacyjnego następuje zniesienie skutków, jakie wywołała ustawa w zakresie odsetek, tj. odsetki przed dniem otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, obliczone są, jako ustawowe odsetki za opóźnienie a nie odsetki ustawowe za opóźnienie od transakcji handlowych.

Rozwiązanie:

- Wprowadzenie rozwiązania, które wskazywałoby jednoznacznie sposób naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie od transakcji handlowych w przypadku postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego. Proponowanym jest, aby odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych były naliczane do momentu ogłoszenia upadłości lub otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.

X. Odpowiednie terminy pozwalające dostosować się przedsiębiorcom do zmian

Problem: Tematyka regulacyjna dotycząca zatorów płatniczych wymaga szeregu zmian i dostosowań w strukturze przedsiębiorstwa. Proponowane rozwiązania i wyjaśnienia nie powinny być wprowadzane w sposób nagły, czy zaskakujący.

LEWIATAN

Rozwiązanie:

- Publikacja wszelkich zmian w zakresie przepisów antyzatorowych i wszelkich publikowanych objaśnień do ustawy antyzatorowej powinna następować z odpowiednim wyprzedzeniem dający możliwość przedsiębiorcom dostosowania się do regulacji.

Konfederacja Lewiatan, KL/300/217/AZ/2021

member of BUSESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel.(+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

